

15
Փարա

ՕՐԱԹԵՐԹ

18
Փարա

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի, տարեկան գինն է 30 յանդէս և փոփոխութիւններ 7 արծաթ մանրա կամ խաչիկ. փոփոխութիւններ տարեկան օրացման ծախսը մեր վրայ է: Վեցամսեայ և եռամսեայ բաժանարար տպագրութիւններ կ'ընդունուին:

Լրագրոյ վերաբերեալ գիր կամ հաճելի պատրաստութիւններ 3 թիւով միայն ընդունուին: Երկու թիւով չ'ընդունուին: Երկու թիւով չ'ընդունուին: Երկու թիւով չ'ընդունուին:

ԱԶԳԱՅԻՆ

... Տէր Խմբագիր

Նիկոսիոյ կողմը լուծուեալ գաղութականութիւնը և արտ բնական հետեւանաց աւելն ոկղրնորար անհոգ կամ անփորձ գիրք մը բուն ող տեղական նախկին կառավարութիւնը պատճառ եղաւ գոյանալուն այս նախադասարման թէ Նիկոսիոյ մանաւանդ Արմաշու վանից շրջակայքը գաղթական չարագործք անցուցողք մեծ դժուարութիւն կը պատճառեն: Դժբաղդաբար այս անտեղի կանխարձարութիւնը վանքին նիւթական և բարոյական մեծամեծ վնասուց յիշողը տեսած է և կը շարունակէ, որոյ աւելն անկախ համար կը պարտաւորիմը ամեն տարի մայիս և օկտոբրեան ամիսներէ մէջ հրատարակել ձեր և ընթերցողաց ի ձանձրոյթ թէ Արմաշու վանից ճանապարհին վրայ ըստ ամենայնի տպահոլութիւն կը տիրէ:

Այս անգամ ալ օտարական եմք ձեր պատուական լրագրի միջոցաւ հրատարակել թէ ըստ ամենայնի տպահոլութիւն անխառն ճանապարհը շնորհիւ ազդու անխառնութեան և հրամանաց Նիկոսիոյ կառավարիչ վանք. Սէյրէթ էֆէնդի, որ կարելի է չառաւելի ազդու հակադրութեամբ և մեր բարեգութ կայսեր հովանաւորութեան երախտաւոր կացուցանող վարչակազմ ծառայութիւններով կաշխատի միշտ յանգրորութիւն և ի խաղաղութիւն ժողովրդեան:

Թէ՛ վանքին նիւթական և բարոյական օգուտը, թէ՛ ազգային բարեպաշտութեան պահպանումը և թէ՛ երախտագիտութեան պարտքերն ո՛ր առ նորին վանաւորութեան կառավարչին Նիկոսիոյ կողմը պարտաւորեն զմեզ խնդրել ձեր յարգութեանն: որ բարեհաճէք հրատարակել ձեր լրագրի մէջ նամակս, և շնորհապարտ անել զմեզ ձեր յարգութեան:

Աղօթարար

Իսթէն եպիսկոպոս Զ. Ն. Արմաշու

1883 թ. ապր. 1

Ի Ս. Կ. Սարգստեան

Չարսանձախէն մեզ շրկուած նամակէ մը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը բաղկան.

... Խուշի գիւղացիք եկեղեցւոյ կից դպրոց մը շինելու կը ձեռնարկեն, որ.

կայն գիւղին աղան չ'ընդունան. այս մասին բողոքեցինք կուսակալութեան, յորմէ պատասխան եկաւ թէ այդ մասին պէտք է նախապէս օրինական ձեռնարկները կատարել, այն հաշւը յորոյ վերայ գալոցը պիտի շինուի՝ մերայնոց լինելը ապացուցանել, և այլն:

Յիրուի մերայինք այնպիսի վճարքներ մը չունին ի ձեռքին, որ հաստատել թէ այդ հաշւը եկեղեցւոյ էր, բայց յայտ է թէ եկեղեցւոյ շուրջը կամ կիցը եղած ամայի հողերը եկեղեցւոյ առացուածքը կը համարուին: Տեսնենք թէ աղան այդպիսի գիր մը ունի ձեռքը. չեմք կործեր:

Դարձեալ կառավարութիւնը Բերրիի նորակաւոյց դպրոցին խնդիրը կը լուզէ, Մէրրիֆի ժողովէն հրամանագիր մը կը պահանջէ մեզմէ, և դպրոցը փակել կը պաշտոնայ ըստ հրամանի նոյն իսկ մէրրիֆի ժողովին: Այս մասին արդէն ըսնիցս գրած եմք, բայց այլ ընդ այլոյ պատասխան ընդունած եմք: Այս ըստի պումը չէ թէ անդայս կառավարութեան է որ իրաւական լինի, այլ նոյն իսկ Մէրրիֆի ժողովին:

Յայտ է թէ իւրաքանչիւր օր 28 դահ. զիւստական տուրք տալ պարտական է, բայց այս տուրքը ոչ ըստ մարդագլխի, այլ ըստ կարողութեան իւրաքանչիւրոց բաշխուին կը լինի ազգովին, որով է որ 10 դահ. զիւստական տուրք կը վճարէ, և է որ 100 դահ. Ասկէց 8-10 տարի առաջ 10-12 տուրք Բերրիից ազգայինք ի բողոքականութիւն կը դառնան, յայն. ժամ ըստ այսմ բաշխման նոցա թէ զին. ուստական և թէ անձնական 1750 դահ. տուրք կ'ընայ, զոր մինչև ցայսօր վճարած են, բայց այժմ հետաժողով են հանել իրենց անունները ազգ. տուրքէն, ի վճարել ըստ մարդագլխի: 28 դահ. զիւստական տուրք, որովնոցա տուրքը կը թեթեւայ կիսով չափ և մերայնոցը կը ծանրանայ, որ արդէն ճնշեալ կան ծանրաբեւեռ արոց տակ անկարող ի վճարումն, որոյ վասն ըսնիցս բողոքեցին կուսակալին, բայց ոչ միայն չ'ընթացաւ նոցա արոց ծանրատաղտակ բեւեռ, այլ ևս անելի ծանրացաւ, զի այս տարի բոլորովին անիրաւաբար 2700 դահ. կան լուծուած մը եղաւ նոցա արոց վրայ իբր իրաւամբ: Թէև այս մասին ևս բողոք արուեցաւ կառավարութեան բայց

պատասխան տուաւ թէ՛ անհնար է այդ. անուամբ զեղչել այս տարի, քանզի հաշուեցուցակը արդէն Բ. Դուռը գացած է: Այժմ աղքատիկ ժողովուրդը տարակուսեալ և ապշեալեալ կայ, այս տուրքին լուծուածը մէկ կողմէն, բողոքականաց պահանջը միւս կողմէն: Կառավարութիւնը նոցա պահանջը Բ. Դրան նոր կորդագրութեան համաձայն կը գտնէ, մինչդեռ այսպէս չէր լուծուէ, այլ կրօնափոխ քրիչ տուրք որ կը վճարէր նախնիքաց տարին, նոյնը վճարել պարտական էր դարձեալ...

ՆԵՐՔԻՆ

Լանարայի Խօթերն Թէլէկրաֆ ընկերութեան ժողովոյն նախագահ Պ. Ճօն Բէնտէր և անորէն Պ. Լէնտէրըն ի մօտայ մայրաքաղաքս պիտի գան ներքնաժովեան հետազոտական գծերուն գործին համար: Արդէն երեք տարի առաջ Պ. Բէնտէր մայրաքաղաքս եկած ու վերջ. Սուլթանին ներկայացած է. ինչոյ մայրաքաղաքէն մեկնած է առանց հետազորի արտօնութեան վերաբերեալ հրովարտակն օտանալու, որ հինգ տարիէ ի վեր Դէնէտուէն ի Սելանիկ կը հաղորդուէր:

— Սելանիկէն հասած վերջին լուրէրուն նայելով Մակեդոնիոյ վիճակը բաւական գոհացուցիչ ըլլալ օկտեր է: Գաւառին կուսակալ Ղալիպ փաշա, տեղական գործերուն կարգադրութեան մեծ ջանք կը նուիրէ եղբոր:

Մանասթրէն հասած լուրերն ալ դուհացուցիչ վիճակի մէջ են:

— Խոսքիւղ Արքայաւ խաչատուրեան անուն հայաւ մը արձարանին մէջ կախուած խել մը պատկերները տեղւոյն ժանաւորմաներէն Եսսէֆ էֆ. անուն անձի մը կողմէն պատասխանած և կրակը նետուած ըլլալը լրագրաց մէջ գրուած էր: Այս պատկերներուն մէջ Յիսուսի Բրիտ. տոսի, Ս. Աստուածածնի և 12 առաքելոց պատկեր մ'ալ կայ եղբոր:

Սրճարանին տիրոջ՝ Ալի պէյի ասուրադութեամբ Ծառի ուղղեալ նամակ մը այս մասին հետեւեալ տեղեկութիւնքը կուտայ:

«Ուրբաթ օր մը իմ վարձակալս Արահամ Խաչատուրեան առաւօտուն կառնուի տունս եկաւ և մանրամասն պատ-

մէջ ինչ որ աւելի օր օր ճարտարանին մէջ պատահած էր: Ուստի կանոնական դարձաւ կալաց ընթացքը զարմանալի թուեցաւ ինձ, ուստի խնդրոյն ի մօտոյ տեղէն կանաւաւ համար օրհարան գացի: Ավրամ էֆէնտին տեսաւ, որ նոյն միջոցին գիպուածով անկէ կանցնէր, կանչեցի ու բացատրութիւն ուղղեցի, բայց առանց պատասխանի առաւ քալեց:

«Յայնժամ Արամհամին հետ եկնիմա. հալլէի պահականցը գացի, ուր գտայ Եսէֆ էֆէնտին, ըսի իրեն թէ գրաւած 8 պատկերները փնտրակար պատկերներ չեն և խնդրեցի որ զանոնք տիրօջ լանձնէ, վասն զի աղքատ մարդ մ'է:

«Ես էֆէնտին, դիտել առաւ թէ վերայիշեալ պատկերները ընդհակառակն փնտրակար են և իւր պարտքն է զանոնք Ղալաթի-սարայ զրկել: Իսկ ես պնդեցի թէ բնաւ փնտրակար չեն և նորէն խնդրեցի որ Արամհամին վերադարձնէ քանի որ զանոնք Ղալաթի-Սարայ զրկելու բնաւ պատճառ մը չկար:

«Ես էֆէնտին, պատասխանեց թէ ինձի բարեկամութիւն մ'ընելու համար Բերա չալտի զրկէ սակայն զանոնք պատճառով կրակը պիտի նետէ:

«Զայս ըսելով Նշանին օրհարանը մը առաւ և ոկաւ զանոնք մէկիկ մէկիկ պատռել: Երբ կարգը Երգ պատկերին եկաւ, Արամհամ պոռաց. «Ես էֆէնտին, կերպուցնեմ զձեզ յանուն Աստուծոյ որ այդ պատկերը չպատռէք, վասն զի Յիսուսի Գրիգորիս, Ս. Աստուածածնի և 12 առաքելաց պատկերն է» Սակայն Եսէֆ էֆէնտին առանց ուշադրութիւն ընելու Արամհամին աղաչանաց պատկերը պատռեց և առաջիններուն հետ կրակը նետեց. միայն երեք պատկեր զատեց, ըսելով թէ անոնք առաջնոց նման փնտրակար չեն»:

«Յայնժամ համարութիւնս հասաւ, բարկացայ և ըսի, «Ես էֆէնտին, մեծ անիրաւութիւն մը կը գործէք, այսպէս ընելով յանցաւոր էք. ինձի հետ եկէք, որպէսզի նմանօրինակ խել մը վրանառակար պատկերներ ցուցնեմ ձեզի, որոնք ուրիշ օրհարաններու մէջ կը գրանուին» մէկտեղ դուրս ելանք և ուրիշ խանութներու պատերէն կախուած նմանօրինակ պատկերներ ցցուցի, դիտելու արեւելի իւր պարտաւորութիւնն է պատկերներ գրաւել, պէտք է որ զանոնք ալ ժողովէ:

«Յայնժամ Եսէֆ էֆէնտին Այնթափի ուղևորն կոչուած փուռը մտաւ և իրեն ցցուցած մէկ պատկերն առաւ. իսկ Մըկըր Բէյիզ անուն տնձի մը խանութը զանոնք պատկերը չկրցաւ գրաւել, վասն զի անոր մօրը իկնէր թող չի տըւին»:

— Երեսուցեմի յանց միտքանուութենէ կողմէն պատգամաւորութիւն մը եկաւ մայրաքաղաք Մոսքուա երթալու և նորընտիր պատրիարքը մայրաքաղաք բերելու համար:

Նորընտիր պատրիարքը Վահ. Սուլթանին պիտի ներկայանայ և իւր Պատրիարքական պերթը պիտի ընդունի:

Նորընտիր Պատրիարքը քանի մը օր մայրաքաղաք մնալէ վերջը մի և նոյն հրաւիրականներուն հետ Երեսուցեմ պիտի երթայ ուր գահակալութեան հանդիօին հարկ եղած տրորադուլիւնները կատարուելէ վերջը պաշտօնին գլուխը պիտի անցնի:

— Գերմանիոյ կայսեր թիկնապահ Կոյց հաղարապետը օր մայրաքաղաքի գինւորական գարջները կազմակերպելու համար Պոլիս կանչուած է, երեք անգամ բոլոր գինւորական գարջները ոյցելելով քննութիւն կատարել և քանի մը բարեփոխումներ ընելու պէտք տեսեր է:

— Սօֆիայէն հետեւեալ կը գրեն.

Աղէքսանդր իշխանը Սոպուէֆ զարապետին իւր պաշտօնավարութեան մէջ ըրած զեղծումները տեսնելով, զինքը և Գուլար զօրապետը քովը կանչել և առաջնոյն հրաման ըրեր է որ Պուլղարիայէն դուրս ելնէ, իսկ երկրորդը իւր պատերազմական գործոց պաշտօնին մէջ պահել խոստացեր է. այս միջոցին երկու զօրապետները իրենց գրպանէն նամակներ հանելով իշխանին յանձնեցին, որոնք հրահանգ կուտային իրենց ամենեւին Պուլղարիայէն դուրս չելլալ նոյն իսկ եթէ իշխանը հրաման ընէ իրենց: Քիչ մը վերջը առաջական հիւպատոսը հոն հասնելով Աղէքսանդր իշխանին հետեւեալ խելով. միտքովը ներկայեց:

Ա. Իշխանը պարտաւոր է Պուլղարիայէն կողմէն իրեն տըրուած անասման իշխանութիւնը թողուլ:

Բ. Իշխանը պարտաւոր է առ առաւել ըն վեց ամիսէն ազգային մեծ ժողովը հրաւիրել առհասկապութիւնը վերաքննելու համար: Վերջապէս իշխանը պարտաւոր է երկրին վարչութիւնը առաջ օրապետներուն յանձնել և հրամանագրներն օտորագրելու և օրէնքներ հրատարակելու իրաւունքէն հրաժարել: Իշխանը այս առաջարկութիւնները բացէ իրաց մերժեց և այս ընթացքը հայրենասէր Պուլղարաց գովաւորիցն արժանացաւ: Իշխանը քանի մը օր առաջական եռապետութեան գլխաւորեց, ապա Վահ. Սուլթանը պարտութիւն խոստովանեցաւ, և Բ. թերօպուրկէն օհպտ. և թաւով զարնուած հեռագիր մը իշխանը հաւանեցուցեր է ազգային մեծ ժողովը գումարելու հրաւիրագրին օտորագրել:

— Մայրաքաղաքէն օհպտ. 11 թուով Վիեննայի Գորէօրօնտան Բօլիթիդ ըրտգրին զարնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Արեւելեան Բաւարիէն բազմաթիւ Պուլղարներ Սօֆիայի խառնափոփ վիճակին պատճառաւ Ալեքս. քաղաքէն խնդրել են որ կարելի եղածին չափ շուտով իւր պաշտօնատեղին դառնայ:

— Տանկական տաներու առթիւ դեռ պտնական ներկայացմանց մասին կարգադրութիւն մ'ընելու պաշտօն ունեցող յանձնախումբը իրաւիոյ պաշտօնատան մէջ իւր Բ. նիստն ընելով, քանի մը օրոչումներ ըրեր է, որոնք ի վերջոյ հաւորակութեան պիտի ծանուցուին:

— Գերմանական դեսպան Պ. ար Բա,

առից իւր ընտանեօք Տէյրմէն տէրէ պտոյտ մը ընկաւ գնաց շաբաթ առաւօտ:

— Սօֆիայէն կը ծանուցանեն թէ Սերվիացի երեք ապա Սօֆիա եկած են Պուլղարական զօրաց կըրթութեան ներկայ գտնուելու համար: Պակրատի լրագրի մը թղթակիցն ալ առանց հետ կը գրուելու: Պատերազմական գործոց պաշտօնէն Գուլար զօրապետը Աղէքսանդր իշխանին ներկայացուցեր է զանոնք:

— Անցեալ հինգշաբթի օր Մեծ Եղար. դոսի նախադասութեամբ կազմաւ մասնաժողովը շաբաթ օր ևս նիստ ըրաւ: Արտաքին և Ներքին գործոց պաշտօնէից, իրենց խորհրդականաց ու Պետական խորհրդոյ նախադասին ներկայութեամբ:

Կըսուի թէ՝ սոյն ժողովներուն խորհրդակցութեանց նիւթն է ասիական ընդհանուր բարեկարգութիւնը:

— Գերմանիոյ մէջ կատարուելիք զինւորական մեծ փոխադրան ներկայ գրուելու համար Ղազի Մուլթան փաշա երէկ իրր տրամադր կարգի պատուիրակ Պէրլին ուղևորեցաւ, Վահ. Սուլթանի քարտուղար Գեռզիմ պէյ ի ընկերակցութեամբ: Մուլթան փաշա այս առթիւ առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան ընդունեցաւ: Փաշան զինւորական փոխ. ձեռն ոկաման հաղիւ երկրորդ օրը պիտի կարենայ Պէրլին հասնիլ: Կըսուի թէ Գերմանիոյ կայսրը Մուլթան փաշայի ընտրութիւնը լսելով մեծապէս գոհ եղեր է: Փաշային շագնաւովը Գերմանիոյ, Աւստրիոյ և Գաղղիոյ օսմանեան դեռ պատմանց ծովային նորընտիր կցորդներն ալ ճամբայ ելան:

— Մէքլէի շէյխին եղբայրը, Ապուսլուհ փաշա անցեալ օր կառքով Պէյլէրպէ ինէն Կէօք-ուսլի երթալու տոնէ, ձիերը խորդեր և օտնձորձակ վազել ըսկսեցին: Փաշան սարսափահար կառքէն վար նետուելով մէկ քանի տեղէն վիրաւորուեց: Վահ. Սուլթանը ի նշան օրոյ իւր մասնաւոր բժիշկը զրկել է փաշան գործունելու համար:

— Մայրաքաղաքի անգղիական դեսպան լորտ Տիւլթըրին ինչ ինչ պատճառներով իւր գալուտը փութացնելու ըստիպումով ըլլալով, յառաջիկայ շաբաթ օր Մարտիիայէն մայրաքաղաք կուղևորի:

— Վազըթ կրօն թէ Բերայի գաղտնի ոտտիկանաց դատը ընդ հաւաք պիտի տեսնուի և Պահրի փաշան ալ այսօր վաղը պիտի կոչուի:

— Մեպտմբեր 13ի քուէրայի ցանկը, Աղէքսանդրիւ 1 և Կիլէ 9 մեռեալ:

— Սեպտ. 14ի քուէրայի ցանկը. Աղէքսանդրիւ 3, Իսպուլի գիւղերը (7 օրուան մէջ) 26, Հանա 6 մեռեալ:

— Երէկ առաւօտ Խառքիւղ Հրէի մը եռամեայ աղջիկը պատուէնէն վար իյնալով մեռաւ:

— Զմիւռնիոյ կուսակալը նորէն երկու ամառ տաղակաց ձերբակալուիլը կը հեռագրէ:

— Անուղղակի տրոց վարչութեան մինչև 12 օհպտմբեր եղած 15 աւուր հա-

այլը 96303 սակի է եղեր. իսկ օգոստոսի մասին հասցիքը 117184 սակի է. զորից է. մինչդեռ անցեալ տարուան մի և նոյն ժամանակ հասցիքը 136416 եղած էր: Բացի վերոյիշեալ գումարէն Արեւելեան-Ռումէլիէն 15646 սակի գանձուած է:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԱԼՈՒՍՏ ԱՄԵՆ. Ս. ՀՕՐ Ի ՍԱՄԱԹԻՍ. ԵՒ ԱՐԴԻՒՆԻ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ առաւօտ Սամաթիայ եկեղեցին գնաց, խորհրդարէն էֆ. ի տարած կապքով, երկու եռասունհինգ, և եկեղեցի իջնելով Արժ. Տ: Զաքարիա և Տաճատ վարդապետաց առաջնորդութեամբ, համառօտ բայց իրաւ ազգութեամբ քարոզմը խօսեցաւ և թաղեցւոյ յորդոր կարգաց Ս. եկեղեցւոյ վերաշինութեան հանգանակութեան առաջնորդութեամբ համար օր առաջ:

Եկեղեցւոյ դուռը և ներքը մեծ բազմութիւն կար. տեղւոյս պահականօցէն ի պատիւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն աստիճաններ զրկուած էին, որ եկեղեցւոյ և երկու դռանց առջև կեցած էին:

Յետ աւարտման եկեղեցւոյ Ս. Պատրիարք Հայրն ի թաղ. խորհրդարանին հանգանակութեան առաջնորդին ձեռք առնելով, յաւաքագոյն իւր ստորագրած 2000 զրուշն 3000 ի բարձրացոյց, և միւս ըս.

տարագրեալ գումարներն ըստ առաջարկութեան Ն. Սրբազնութեան մասամբ բարեփոխուելով, ստորագրուած հաճութեամբ յաւելումներ եղան, որոցմէ 80 սակայ տարբերութիւն մը գոյացաւ, և 70 սակայ չափ գումար մ'առ ստորագրուեցաւ:

Եկեղեցւոյ գարաց դռն հրաւիրուեցաւ, որոյ գանձապետ թովհանէլեան խօսքով էֆէնտի ներկայացաւ և ըստ առաջարկութեան Ս. Պատրիարք Հայրն զգարաց դռան վարդի հասցիներէն ցորդ գոյացեալ (մինչև սեպտ. 1) և Պատրիարքարանի մէջ ի պահ դուռն գումարն մարդկայէն հանգանակութեան տոմարին մէջ նշանակուեցաւ և մարդկ գումարն 700 սակայ յանգեցաւ:

Ասկից զատ Ս. Պատրիարք Հայրն Սամաթիայէն սերի թաղեր բնակութիւն հաստատող Սամաթիացի անձանց ցանկն հանել տալով անմիջապէս, և 50-50 անձանց նամակ պատրաստուեցաւ և Ս. Պատրիարք Հայրն ստորագրութեամբ զըրկուեցաւ սոյն շինութեան համար իրենց տալիք նուէրներն յայտնել Ս. Պատրիարք Հայրն, յաւաքիկայ ձմրան եղանակէն առաջ իրենց ծննդավայրն եղող Սամ. թաղին Ս. Գ. եկեղեցւոյ վերաշինութեան սկզբնաւորութիւն լինելու համար:

Ս. Պատրիարք Հայրն ժամը 6ին վե.

րաիշեալ վարդապետաց և եկեղեցւոյ Արժ. Տ. Արիստակէս առաջ քահանայի առաջնորդութեամբ թաղ. խորհրդարանի գումարներէն, էֆէնտի առանձն երթալով հաճեց և քարոզեալ կապքով մեկնեցաւ ի Պատրիարքարան ժամը 8ին:

Ռոստոմայի Յանայ Գեր. մետրապօլիտը շարժութ օր Ս. Պատրիարք Հայրն ցելութեան երթալով ի Պատրիարքարան, Ն. Սրբազնութեան հետ տեսակցելէ վերջը քանի մը քահանայից առաջնորդութեամբ Մայր եկեղեցի իջաւ և աղօթելէ վերջը մեկնեցաւ:

ԱՂՕԹԱԳԻՐԻՔ

ԸՍՏ

ԺԱՄԱԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆ Հայաստանեայց Ս. եկեղեցւոյ

Պարգաւանեալ

Ի ՏԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԲԱՆԱՍԵՍԻ ՄԿՐԵԱՆ Հրամանաւ Տ. ՆԵՐՍԻՍԻ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐ. ԲԻ Կ. ՊՕԼՍՅԱՆ և հաճութեամբ Կրօնային Առանձնի

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Եր գանուի ամեն Հայ գրաւաճառաց քով, իսկ կեդրոնաւորին է Արամեան ապարան, Յակոբեան խան թիւ 13, և հետեւեալ որոշեալ գնեցով:

Լաթակաղմ պարզ	15	դրուշ
Լաթակաղմ ոսկեգօծ	22	"
Կաշեկաղմ ոսկեգօծ	30	"
Մեծաքանայ փոռակաղմ	40	"

չափ գումարներ է օր առան իսկ չկրնար մագլցելով վեր ելնել... յերկարեմ... կայնէ, կը պաշտայ ինձ... լեցուն ետ գաւառաւը պարտաւ ետ դառնալէ աղէկ է հարկու. ուստի կ'ապաւնեմ և անկերպարան մարգու մը մօտիւր կը տեսնեմ, ճշմարտութեանէն մօտի չափ չեմ չեղիր, գիտցած ըլլաք, Գ. Պատրիարք, այս մարգը թէև լու հագուած է, բայց ուրիշն է և մէկ բազմակը թաշկինակի մը մէջ կ'ախուսէ:

— Կաւաքագոյն, կը պաշտայ ինձ անկիրական հնչումով մը, կերակր թէ անկիրական էր, այս գիշեր եթէ պիտի մտնեմ, հարկը փրանք կայ քեզ:

— Ետ աղէկ, պարտ, կըսեմ ու կը հեծնէ:

— Կարճ կողմէ, բարեկամ, կարճ կողմէ, ըսաւ դատաւորն՝ որ հազիւ անհամբերութիւնը կը զայէր: Բարիդ գալ ուղեց ու բերիր. հասած տեսնեմ ինչ պատահեցաւ, այդ կարճեցեալ անկիրական օւր ուղեց որ զինքն իջնեմ:

— Բաւի լուրի կողմը, Գոն-դոմ քաղաքապետը:

— Բաւի, զարմանալի բան, սերի խօսք մը չըրաւ:

— Ճամբան երկու անգամ բերանը չբացաւ:

— Լու, վրադ տեղեկութիւններ պիտի քաղեմ, և եթէ ճշմարտութիւնն ըսիր, վաղը պիտի արձակուիս: Այս մարգը կեդրոնական բանաւ տար, յաւելեց մագլիս. արտը խօսքը հաշտարար պաշտօնէին ուղղելով, և գործակալներուն պատրաստած տեղեկագրերն առնելով գահիճն բեր:

Երբ քննիչ գաւառաւոր ժողովարար հետ առանձին մը կաց, արանդութիւնը չկրցաւ բռնել:

— Զեղ ինչ կըսէի, ըսաւ արտորէն: Վճարած է

«Յ. Գ. Գործակալներէ մին կը հաստատէ թէ՛ ցաւ մաքը մնացող անձը լուսնի լուսով կրցած է որոշել, և թէ՛ այդ անձը բազմակը կապած էր:

Ասկէց կը հասկցուի թէ՛ ինչու միւսներուն պէս ծովը չէ նետուած, և ծովեզերքէն երթալով խեղդուած ըլլալը շատ հաւանականութիւն կ'առնայ:

— Երեք մարդիկ, որոց մին վիրաւոր է եղեր, ըսաւ ժողովարար պահ մը լուսնի վերջ, անտարապիտ Լուսազօն, իրանտացի վերակացուն ու երրորդ աւազակ մ'որու ով ըլլալը գեա չեմք գիտեր, այս գաւառացի գործակալներն իրաւ շատ ազդեալ մարդիկ են. բարեբաղդաբար վիրաւորը չէ կրցած փոխիլ, թերևս կարծուածին պէս խեղդուած չէ, և զինքը ձերբակալելով, միւսներն ալ կ'արեւմտք գանել:

— Ո՛չ ժողովարար, ո՛չ, ըսաւ դատաւորը տարակուսանօք գլուխը ցնցելով, և ոչ մէկը պիտի կրնամք գրաւել, այնպէս վճարած է սր սոյն խեղդին անյօթ մնալ. մինչև որ Լուսազօն, այդ աւազակածային անձը ձեռք չձգեմք, գործը բանի մը չպիտի յանգի:

Նոյն պահուն իսկ նրապալութեան սարի գործիւնն եր և ոտակալներուն ձայններ հասան:

Սոյն աղմուկը մագլիսարտօնն ուշադրութիւնը գրաւեց:

— Կաղաչեմ ժողովարար, նայեցէք ինչ է ու աղմուկը դադարեցուցէ:

— Ո՛վ գիտէ, թերևս տեղեկութիւն կը գտայ:

Դուռը բացուելով, աղմկայից խուսմը մը ներս մտաւ, ընդ առաջնորդութեամբ հաշտարար պաշտօնէի մը:

Մէտրիֆ նէզարէթի միւֆէթիլիէրինտէն
Իիթրի վէ Միթուսէլ Աճաճէլ ԷֆէնՏէլիէրինտէն

Սոյ ու հիմմէթիլիէ

մէյաթնը ինթիշարէ չըգան
Յիւսէթիլիէրինտէն Թիթիթիլիէ

Ղոնիւնիթ—Իիլ—Ղոնիւնիթ

նամ լուղաթ թիթապընըն թապի ու նալիլի
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊԱՂՏՈՏԼԵԱՆ

28 ինճի ճիւղի նէշը օլունտու

Էֆէր մէզըիւրըն թէթիլի 40-45 ճիւղ
թալիսին օլունտու իսէ տէ, հալի պուլուն
տուղու լուղաթըն մանէալարըն վէ միսալիլիին
քէթիթիլիինտէն պու թալիսինտէն եանլը վէ իշ-
պու էսէրին 60 ճիւղէ եանի 120 ֆորմաւա
պալիլ օլունտու անլալընտու, ապոնէ
պէտէլի տալիլ պէր վէճըն ալի թէպուլի օ-
լունտու շըր :

Տէրաթաթէթ իլին Մճ. 20 ղրուշտան 75

Վիլաթիլ իլին 100

Պէնէր ճիւղին ֆիլաթը 2

Ապոնէ եաղըմազ իսթէյնէր Տէրաթա-
տէթտէ 2ազմազընտու Յակոբեան խանըն-
տա Ն. 13 Արամեան մաթպաթաթըն միւրա-
ճաթ իթմէլի տիլիէր :

ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ՁԱՆԳԱԿՆԵՐ

Ի. ԱՃԱՌԵԱՆ

2 ոսկի վարձըով տուներու եւ վաճառա-
նոցներու մէջ ելերտրական զանգակներ կը
կախէ. նոյնպէս մեծ գործերու համար ուրիշ
խանութպաններու վերջին գնահ. 100 ին 10
գեղջ կըլլայ :

Կեդրոնաւորին է Պաղչէ դարու, Համի-
տիէ թիւ 33 :

Իսկ ճիւղերն են Ատա իսկէլէ ճատտէսի
թիւ 1. Ղալաթիա Վոյօթա Հաղըճըլար .
Գաթը գիւղ իսկէլէ ճատտէսի թիւ 19. Բերա
Հաճըրուօ շուկան թիւ 4 :

ԴԵՂԱՐԱՆ Տ. ԱԼԼԱԶՎԵՐՏԵԱՆ

ԵՆԵԻ ՃԱՄԻ ԲՕՐԹԱԿԱՆԻ ԴԻՄԱՑ

Թիի 12

ՁԿԱՆ ԻԻՂԻ
ՏԷՓՕ

ՁԿԱՆ ԻԻՂԻ
ՏԷՓՕ

Կիտի դարմանէ. նոյնպէս Ալվաթեան էֆ. ա.
մի միայն ուրաթ օրերը ժամը 7էն մինչեւ
10 իրեն զիմոզ հիւանդները ձրի պիտի
դարմանէ, եւ նոյն օրը դեղարանէն խիստ
կարօտեալ աղքատաց դեղերը ձրի պիտի
տրուին :

Այս անգամ եւրոպայոյ
գործարաններէն ամենէն
ընտիր եւ թարմ դեղեր յա-
ճախորդաց կը ծախուին ա-
ժան գնով : Նոյնպէս դե-
ղարանէս մեծ խնամով
պատրաստուած Վիլքըիլ
ուր Բէթսին անուն օգտա-
ւէտ դեղ կը գտնուի : Այս
դեղը թէ ստամոքսի հի-
ւանդութեան կամ դժուա-
րաճարձութեան, եւ թէ յղի
կանանց օրրոտ խանութուքը
եւ այլն տկարութեանց հա-
մար յոյժ դորաւորեալ կաղ-
զուրիշ բաղադրութիւն մէ
որուն գործածութեան կեր-
պը դեղարանէս կը տրուի :
Նաեւ ամեն տեսակ օգտա-
ւէտ հանքային թարմ ջու-
րեր ալ բերել տուած ենք :
Մանաւորապէս նոր-
վէկիոյ ձկան իւղի ամենէն
ընտիր տեսակէն, թէ օխտ-
յով եւ թէ չիշերով խիստ
աժան գնով կը ծախուին :
Դեղարանիս մէջ Տօք-
թէօր Ալվաթեան էֆ. ա.
մեն օր ժամը 7էն մինչեւ
10 գտնուելով, իրեն դի-
մոզ հիւանդները, նաեւ աղ-
քատաց հիւանդութիւնները

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ԳՕՐՄԱ

Օսմ. Գօնա. Գօն. Կրէկ իրիկուն 41-29

» » Բաց. այս առաւօտ -

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԻԹՂԹՈՑ

Բուսէլի կրկնթիւղի ֆորմը 52-

Թրամվայ Օսմ. Լիւր. 3-32

Թղթադրամ » » 1100

ԸՆԹԱՑՔ ԴԻՄԱՐՈՑ

(Օսմ. ոսկին 100 դուրուշէն)

Անգղիկն. ոսկի 410-40

Գաղղիական » 87-29

Բօլ 90-40

Քրիմից » 51-25

Գարպօն թուղթ 9-20

Գարպօն արծա. 90-40

Մէճիթիէ 108-

Վեցնոց 104-

Հինգնոց 104-

Մէթալիք 101-

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԵԱՑ

Կը բաղկանայ 120 կրկնէ եւ 24 գլուխնե-
րէ. հեղինակն է Պետրոս Մ. վարդապետ Կալ-
հօկեցի նախկին առաջնորդ Սղերդու. Կեդրո-
նաւորին է Արամեան տպարան ի Յակոբեան
խան թիւ 13. Նաեւ կը գտնուին գրաւանա-
ռաց խանութներն ի գին 5 դանկան :

ԲԼԻՈՒԲԵՐ ԴՕԼԱՆՃԵԱՆ

Գալթիաթա Գարաթէօյ ճատտէսինտէ թը-
րամվայ թթաթիօնու բարչըթնտա 12 նումէր-
լու. բէրթէթ տիւքեանը միւճէտտէտէն թէշ-
թիլ օլունտու, տիւքեանընա ըաղպէթ իսթն
միւլթէրիլիէրին հէր վէճիլ մէմուէն իտէճէ-
կինի իլան իտէր. պուլուն իլէ պէրապէր ա.
պոնէ օլմաք արդուսինտէ պուլունանլարը տա-
լի էհվէն ֆիլաթիէ ապոնէ իտէր :

ՏԷՐ-ԻՄԱԿԻՐ

Պ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Բիգա փաղա խան թիւ 14

Չորս ստիկաններ խիստ դժուարաւ կրնային ղըռ-
պել երկայնահատակ եւ վիթխարի անձ մը, որ վերջին
ծալը բարկացած կերակէր :

— Ինչ է ան, բաւա՞րաւորը ցուրտ կերպարան-
քով մը :

Կալանաւորը մէկէն ի մէկ հանգարանեցաւ. մազի-
տրաքը տնտնելուն պէս գառնուկ դարձաւ :

Հօշտարար պաշտօնեայն պատեհ աւելթէն օգուտ
քաղելով, օտպէս խօսեցաւ :

— Պարօն քննիչ գառնաւոր, ահա անձ մը որ այս
առաւ Գլիշի քաղաքապետ առաջ ձերբակալուեցաւ,
երկանիւ կառք մը վարելուն համար, որ Պալօնեթ-օիււ-
-Մէսի մասնաւոր գործակալին կողմանէ հեռագրաւ
մեզ նշանակուած էր . . . :

Դաւաւորն եւ հինաւերջ գործակալն ակնարկ մը
փոխանակեցին :

— Քաղաքապետի պահանջողին մէջ գործակալ-
ներ գրած էի, զանա՞ք մինչեւ Սէն-Մարթէն պողոտայն
իւր ետնէն վազցուց եւ անոնցմէ երկուքը գրեթէ ծե-
ծի տակ օտարացուց. կառքին մէջ գտնուող մարդուն
գալով, կառքը քաղաքապետին մինչեւ պողոտայն վազած
ժամանակ վար նշանակուել լալաղեցաւ, եւ օոյն անձը
Մանաւորաւ մարդապաշտներէն մին ըլլալու էր, ինչու
որ մեզ խրկուած նկարագրին ճիշտ կը նմանէր :

— Իմ կառքիս մէջ մարդապաշտ գտնուի մի . . .
առաւ է, ընդ միջեց պատանին ուսերը վեր վերցնելով :

Մագիստրոսն ակնարկ մը նետելով, խնդրոյն կա-
ցութիւնը հասկցար էր :

Հիմա թերեւ նշան մ'ունէին ձեռքերնին, բայց ան-

կից օգուտ քաղելու համար կալանաւորին վրէժ չառլու-
էր :

— Դուն ո՞վ եմ նայինք բարեկամս, հարցուց քաղ-
քօրէն :

— Պարօն, ճառալոյսք ժան Վիմբէօ Մարգիլցի եմ,
որ Պալօնեթ-օիււ-Մէսէն չորս մղան հեռու կը գըռ-
նուի :

— Ոտիկանութեան լուղարկած մէկ անձը կառ-
քիդ մէջ ըլլալուն համար ձերբակալուած եմ . . .

— Խաչ վկայ, բարեսիրտ գառնաւորս, չեմ գիտեր
ինչու դիմ բանցին. արհեստով կառավար եմ, Պալ-
լօնեթի հրապարակին կառավարներէն, կառքիս թիւն է
52 . . . ձեզ հարցնեմ, միթէ արգիլեա՞լ է ուղևորներ
տանիլ բերելը :

— Է՛հ, վախճալու բան մը չունիմ, գործն եղածին
պէս պատմէ :

— Լաւ, յարեց մարդն ինքզինքը գտնելով, առջի
իրիկուն ժամը իննին տանինըրդ սորաւանդին ճամբան
բռնած Բաղդէլէն Պալլօնեթ կը վերագառնայի :

Մագիստրոսն այս անունը լսելուն պէս զւշադրու-
թիւնը կրկնապատկեց :

— Մառայ եմ մեծութեանդ, առաւելի վաճառ-
կանութիւն ընող երկու Հօլանտացիներ տարեր էի եւ
այաբաղ ետ կը գառնայի. մէկէն ի մէկ ծովազրին
բարձրէն — լուսնի լոյս կար եւ ամեն ինչ ցերեկուան պէս
կը տեսնուէր —, քօլձայի գաշտի մը մէջէն մարդ մը
դուրս կելնէ որ գէպ ինձ կը վազէ. եթէ հարցնեք
թէ ո՞ւրկից կը գար, Ատտուած վկայ չգիտեմ, ինչու
որ այդ կողմը սորաւանդը միայն կայ, եւ այնքալ այն :